

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ธัญชา มุลอามาตย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กุมภาพันธ์ 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ธาณิชา มุลอามาตย์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นารี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ชารี มณีศรี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นารี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เข้มกสิกร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2557

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษฐ์ สมพงษ์ธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ กรรมการที่ปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาได้รับแนวทางในการศึกษาความรู้ และประสบการณ์กว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ทั้งท่านที่ได้ปรากฏนามและไม่ปรากฏนาม ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งครูทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ บุพการี และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแก่บุพการี และบูรพาจารย์ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ให้ความรักความเมตตา และประสิทธิประสาทวิชาการศึกษาความรู้แก่ผู้วิจัย จนได้รับความสำเร็จในการศึกษาสมดังความมุ่งหมายทุกประการ

ธานีชา มุลอามาตย์

55920593: สาขาวิชา การบริหารการศึกษา: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ความสุขในการทำงานของข้าราชการครู/ โรงเรียนประถมศึกษา/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3

ชานาชา มุลอามาตย์: ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 (FACTORS AFFECTING THE HAPPY WORKPLACE OF PRIMARY TEACHERS UNDER THE CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม, ค.ด., การดี อนันต์นวี, กศ.ด. 151 หน้า, ปี พ.ศ. 2557.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ด้านบุคลิกภาพและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านองค์การ ของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านองค์การกับความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา 4) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านองค์การที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และ 5) เพื่อสร้างสมการในการทำนายความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จากตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านองค์การ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 292 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความสุขในการทำงานแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สหสัมพันธ์อย่างง่าย สหสัมพันธ์พหุคูณ และสมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับความรู้สึกลึกซึ้งของครูต่อบุคลิกภาพ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านองค์การ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านองค์การกับความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้แก่ เพศหญิง ระดับชั้นที่สอน มีความสัมพันธ์กันทางลบกับความสุขในการทำงานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ด้านสุขภาพดี ด้านน้ำใจดี ด้านครอบครัวดี ด้านสังคมดี ด้านใฝ่รู้ดี และด้านสุขภาพการเงินดี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนบุคลิกภาพทั้ง 5 ด้าน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว และการสนับสนุนจากครอบครัว มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ นโยบายและการบริหารงาน ลักษณะงาน ขวัญกำลังใจในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สัมพันธภาพในที่ทำงานและความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและการยอมรับนับถือ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ และ 4) ปัจจัยที่พยากรณ์ความสุขในการทำงานของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านองค์การ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของทั้ง 7 ด้าน เท่ากับ .59 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถรวมอธิบายความแปรปรวนของคะแนนความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้ร้อยละ 35.30 ดังสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$\hat{Y} = 1.75 + .192 (X_1) + .138 (X_{10}) + .109 (X_{18}) + .052 (X_7) - .045 (X_{16}) + 0.62 (X_{12}) + 0.54 (X_8)$$

$$\hat{Z} = .413 (X_1) + .316 (X_{10}) + .199 (X_{18}) + .142 (X_7) - .121 (X_{16}) + .126 (X_{12}) + .114 (X_8)$$

55920593: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: FACTORS AFFECTING/ HAPPY WORKPLACE/ PRIMARY TEACHERS UNDER THE CHONBURI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 3

TANICHA MULAMAT: FACTORS AFFECTING THE HAPPY WORKPLACE OF PRIMARY TEACHERS UNDER THE CHONBURI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 3. ADVISORY COMMITTEE: CHAROENWIT SOMPONGTAM, Ph.D., PARADEE ANANNAVEE, Ed.D. 151 P. 2014.

The purposes of this study were; 1) to determine the level of teachers' feeling of happy workplace of primary teachers under the chonburi primary education service area office 3, 2) to determine personal factors including personality and achievement motivation in the workplace, family factors and organizational factors of teachers under the chonburi primary education service area office 3, 3) to determine relationship between personal factors, family factors, and organizational factors with work happiness, 4) to determine personal factors, family factors and organizational factors affecting the happy workplace of the teachers and 5) to determine the factors that predicted the happy workplace of the teachers under the chonburi primary education service area office 3 concerning personal factors, family factors and organizational factors. The samples used in this study were 292 teachers in primary teachers under chonburi primary education service area office 3 The research instrument used for collecting the data was a five level rating scale questionnaire, mean, standard deviation, simple correlation, multiple correlation, and multiple regression were used in analyzing the data.

The findings were as follows 1) the level of the happy workplace of the teachers under the chonburi primary education service area office 3 was at a moderate level 2) the level of teachers' feeling towards personality and achievement motivation in the workplace, family factors and organizational factors were at the high level, 3) the relationship between personal factors, family factors, organizational factors, and the happy workplace were being female teacher, level of teaching correlated negatively with the pleasure of working. The 5 personalities and achievement motivation to work together positively correlated significant at the .05 level. Policy and management characteristics of the work environment and morale in the workplace positively correlated at the .05 level. Relationships in the workplace and progress in the work and being respected has no correlation 4) concerning factors predicting the happy workplace of primary teachers, the stepwise multiple regression analysis on the various variables showed that seven variables could predict the happy workplace of primary teachers at personal factors, family factors, organizational factors, with the correlation efficiency of .59 with, significant at the .05 level. The regressions equation in raw score and standard score regarding the happy workplace of teachers under the chonburi primary education service area office 3 was shown as follows.

$$\hat{Y} = 1.75 + .192 (X_1) + .138 (X_{10}) + .109 (X_{18}) + .052 (X_4) - .045 (X_{16}) + 0.62 (X_{12}) + 0.54 (X_8)$$

$$\hat{Z} = .413 (X_1) + .316 (X_{10}) + .199 (X_{18}) + .142 (X_4) - .121 (X_{16}) + .126 (X_{12}) + .114 (X_8)$$

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
สภาพการบริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.....	15
หลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสุขในการทำงาน.....	18
หลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสุขในด้านปรัชญาและสังคมศาสตร์.....	20
หลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสุขในด้านศาสนา.....	21
หลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสุขในด้านจิตวิทยา.....	22
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการครู.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	113
บรรณานุกรม.....	117
ภาคผนวก.....	124
ภาคผนวก ก.....	125
ภาคผนวก ข.....	129
ภาคผนวก ค.....	146
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	151

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	58
2 ร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการทำงาน.....	70
3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับบุคลิกภาพของข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	71
4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับบุคลิกภาพของข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	72
5 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการ ทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.....	74
6 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัวและการสนับสนุนจากครอบครัว ในการทำงานของข้าราชการ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.....	75
7 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและระดับปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ นโยบาย และการบริหารงาน ลักษณะงาน สัมพันธภาพในที่ทำงาน ความก้าวหน้าใน หน้าที่การงาน การยอมรับนับถือ ขวัญกำลังใจในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการ ทำงาน ในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียน.....	76
8 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสุขในการทำงานของข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.....	80
9 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความสุขในการทำงานของ ข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3	81
10 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้าน องค์การ กับความสุขในการทำงานของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.....	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านองค์การกับความสุขในการทำงานของข้าราชการครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.....	90
12 ค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ (b , B) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ ($SE.b$) ค่า (t) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ ($SE. est$) และค่าคงที่ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b_0).....	91
13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านองค์การที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.....	92
14 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพ....	147
15 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.....	147
16 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัวและการสนับสนุนจากครอบครัวของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.....	148
17 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยระดับองค์การ ได้แก่ นโยบายและการบริหารงานนโยบายและการบริหารงาน ลักษณะงานสัมพันธภาพในที่ทำงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การยอมรับนับถือ ขวัญกำลังใจในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงานของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.....	149
18 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.....	150

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University